

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΛΟΙΜΩΞΗ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ COVID-19 ΑΠΟ ΝΕΟ ΣΤΕΛΕΧΟΣ ΚΟΡΩΝΟΪΟΥ SARS-CoV-

2

Οδηγίες που αφορούν χερσαίες διαβάσεις (τραίνα και σταθμούς

τραίνων)

Ο ιός SARS-CoV-2 ανιχνεύθηκε πρώτη φορά το Δεκέμβριο του 2019 στην περιοχή Γιουχάν της Κίνας και έκτοτε έως σήμερα έχει διασπαρεί σε πολλές χώρες σε όλο τον κόσμο. Αποτελεί ένα νέο στέλεχος κορωνοϊού, που μέχρι τότε δεν είχε απομονωθεί στον άνθρωπο, και η λοίμωξη αναπνευστικού που προκαλεί ονομάστηκε COVID-19.

Ποιος είναι ο τρόπος μετάδοσης;

Ο ιός μεταδίδεται από άνθρωπο σε άνθρωπο κυρίως μέσω του αναπνευστικού με σταγονίδια από το φτέρνισμα, το βήχα ή την ομιλία. Επίσης, μπορεί να μεταδοθεί μέσω επαφής με επιφάνειες πρόσφατα μολυσμένες με σταγονίδια, αν δεν τηρούνται τα μέτρα υγιεινής των χεριών.

Πότε μια περίπτωση της νόσου θεωρείται περισσότερο μεταδοτική;

Ένα περιστατικό θεωρείται περισσότερο μεταδοτικό όταν εμφανίζει συμπτώματα, αλλά δυνητικά θα μπορούσε να μεταδίδει τη λοίμωξη και 1-4 ημέρες πριν την εκδήλωση συμπτωμάτων. Η κύρια μετάδοση συμβαίνει κατά την συμπτωματική φάση.

Ποια είναι τα συμπτώματα της COVID-19 λοίμωξης;

Τα κύρια συμπτώματα της νόσου περιλαμβάνουν τα κατωτέρω: Πυρετός, ξηρός βήχας και καταβολή. Μερικοί εμφανίζουν πονόλαιμο, αρθραλγίες / μυαλγίες και ρινική συμφόρηση. Τα συμπτώματα είναι συνήθως ήπια και περίπου το 80% των ασθενών αναρρώνουν χωρίς ανάγκη ειδικής θεραπείας.

Ποιοι ασθενείς κινδυνεύουν περισσότερο να εμφανίσουν σοβαρή νόσο;

Μερικοί ασθενείς εμφανίζουν δύσπνοια (δυσκολία στην αναπνοή) και πιθανώς πνευμονία, που χρειάζεται νοσηλεία σε νοσοκομείο. Τα άτομα, που ανήκουν σε ομάδα υψηλού κινδύνου (π.χ.

ηλικιωμένοι, καρδιοπαθείς, άτομα με σακχαρώδη διαβήτη, ηπατοπάθειες ή πνευμονοπάθειες), είναι πιθανότερο να εμφανίσουν σοβαρή νόσο.

Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των εργαζομένων επί των τραίνων και στους σταθμούς τραίνων

Ενίσχυση της ευαισθητοποίησης για την ανίχνευση περιστατικών επί των τραίνων και στους σταθμών τραίνων

- Ο οργανισμός σιδηροδρόμων θα πρέπει να ενημερώνεται σχετικά με την επιδημία του COVID-19. Επιπλέον, πρέπει να παρέχει κατάρτιση και καθοδήγηση στους εργαζόμενους για την αναγνώριση των σημείων και συμπτωμάτων της οξείας αναπνευστικής λοίμωξης (ARI): πυρετός και αιφνίδια εμφάνιση αναπνευστικής λοίμωξης με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα συμπτώματα: δύσπνοια ή βήχα.
- Οι εργαζόμενοι του οργανισμού σιδηροδρόμων θα πρέπει να εκπαιδεύονται σχετικά με τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται όταν ένας ταξιδιώτης στο τρένο εμφανίζει σημεία και συμπτώματα συμβατά με οξεία αναπνευστική λοίμωξη, για την παροχή βοήθειας και για σωστή επιλογή και χρήση των Μέτρων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ).
- Οι εργαζόμενοι του οργανισμού σιδηροδρόμων σε κάθε τρένο πρέπει να μπορούν να αναγνωρίζουν τα συμπτώματα, να παρέχουν βοήθεια και να ενημερώνουν την αρμόδια αρχή στο σταθμό αποβίβασης του ασθενούς.
- Πληροφορίες σχετικά με τα συμπτώματα, τα μέτρα πρόληψης και τι πρέπει να κάνει κανείς όταν έχει τα συμπτώματα, πρέπει να εμφανίζονται σε μεγάλους κόμβους σταθμών.

Πώς μπορούμε να μειώσουμε τον κίνδυνο εισαγωγής ατόμων με συμπτώματα σε τρένο;

- Πριν το ταξίδι ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των επιβατών και του προσωπικού για τα συμπτώματα της λοίμωξης από τον νέο κορωνοϊό COVID-19 και τα μέτρα πρόληψης.
- Πριν την επιβίβαση παροχή πληροφορίας σχετικά με τα συμπτώματα της λοίμωξης και τα μέτρα πρόληψης σε επιβάτες και προσωπικό π.χ. με ενημερωτικά φυλλάδια, προβολή ενημερωτικών σποτ, ηχητικών μηνυμάτων κλπ.
- Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού συνεχής ενημέρωση σε επιβάτες και στο προσωπικό για τα συμπτώματα της λοίμωξης, μέτρα πρόληψης και ενέργειες (αναφορά στο προσωπικό) σε περίπτωση που εμφανίσουν συμπτώματα.

Ποια είναι τα γενικά μέτρα πρόληψης μετάδοσης του COVID-19;

- Πρώτη γραμμή άμυνας είναι η προσεκτική **υγιεινή των χεριών**. Συνιστάται συχνό πλύσιμο των χεριών με σαπούνι και νερό για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα. Αν τα χέρια δεν είναι εμφανώς λερωμένα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί εναλλακτικά αλκοολούχο διάλυμα (πχ οινόπνευμα 70°C). Η χρήση γαντιών δεν υποκαθιστά το πλύσιμο των χεριών.
- Τα χέρια πρέπει να πλένονται: α) Μετά από κάθε άμεση επαφή με ασθενή ή σωματικά υγρά ασθενή (πχ σάλια), β) μετά από επαφή με αντικείμενα που έχουν έρθει σε επαφή με αναπνευστικές ή εκκρίσεις ασθενή (π.χ. χαρτομάντηλα).
- Σχολαστική τήρηση των **μέτρων υγιεινής** όπως: α) κάλυψη του στόματος και της μύτης με χαρτομάντηλο κατά το βήχα ή φτέρνισμα, β) αποφυγή επαφής των χεριών με στόμα, μύτη ή μάτια για πρόληψη διασποράς μικροβίων.
- **Αποφυγή επαφής** με ασθενείς που έχουν συμπτώματα του αναπνευστικού.
- Η σταθερή χρήση απλής χειρουργικής μάσκας κατά τη διάρκεια του ταξιδιού δεν συνιστάται, όταν δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι κάποιος επιβάτης νοσεί.

Πώς ορίζεται η στενή επαφή (υψηλός κίνδυνος έκθεσης) με κρούσμα COVID-19 (βλ. <https://eody.gov.gr/neos-koronoios-sars-cov-2>);

Σύμφωνα με τον ΕΟΔΥ, στενές επαφές είναι:

- Ένα άτομο που ζει στην ίδια οικία με περιστατικό COVID-19
- Ένα άτομο που είχε άμεση σωματική επαφή με περιστατικό COVID-19 (π.χ. χειραψία)
- Ένα άτομο που είχε άμεση επαφή χωρίς να έχουν ληφθεί τα ατομικά μέτρα προστασίας με μολυσματικές εκκρίσεις περιστατικού COVID-19
- Ένα άτομο που είχε επαφή πρόσωπο με πρόσωπο με περιστατικό COVID-19 σε απόσταση μικρότερη των 2 μέτρων ή για περισσότερο από 15 λεπτά
- Ένα άτομο που παρέμεινε σε κλειστό περιβάλλον (π.χ. αίθουσα διδασκαλίας, αίθουσα συσκέψεων, αίθουσα αναμονής νοσοκομείου, κλπ.) με περιστατικό COVID-19 σε απόσταση μικρότερη των 2 μέτρων ή για περισσότερο από 15 λεπτά
- Ένας επαγγελματίας υγείας ή άλλο άτομο που παρέχει άμεση φροντίδα σε περιστατικό COVID-19, ή εργαζόμενοι σε εργαστήρια που χειρίζονται κλινικά δείγματα από περιστατικά COVID-19 χωρίς την χρήση ή επί αστοχίας των συνιστώμενων Μέσων Ατομικής Προστασίας
- Συνταξιδιώτης στο ίδιο αεροσκάφος ο οποίος καθόταν σε απόσταση δύο θέσεων (προς οποιαδήποτε κατεύθυνση) από περιστατικό COVID-19, άτομα που ταξίδευαν μαζί ή άτομα που παρέχουν φροντίδα και μέλη πληρώματος που εξυπηρέτησαν το συγκεκριμένο τμήμα του αεροσκάφους όπου καθόταν το περιστατικό (αν η σοβαρότητα των συμπτωμάτων ή η μετακίνηση του περιστατικού υποδηλώνουν εκτεταμένη έκθεση,

οι επιβάτες που κάθονται στο ίδιο τμήμα ή όλοι οι επιβάτες του αεροσκάφους μπορούν να θεωρηθούν στενές επαφές)

Οι εργαζόμενοι του τραίνου θα πρέπει να εκπαιδεύονται να αναγνωρίζουν τα συμπτώματα του COVID-19 και να ενημερώσουν την αρμόδια αρχή στον τερματικό σταθμό ή στο σταθμό αποβίβασης του ασθενούς σχετικά με την παρουσία ύποπτου περιστατικού στο τρένο, όπως περιγράφεται.

Άλλα μέτρα για την αποφυγή συγχρωτισμού των ταξιδιωτών στους σταθμούς τρένων και στα τρένα περιλαμβάνουν την ενθάρρυνση της κράτησης θέσης μέσω διαδικτύου.

Διαχείριση ύποπτου κρούσματος από το νέο κορωνοϊό (SARS-COV-2)

Εάν ένας επιβάτης ή εργαζόμενος σε τρένο εμφανίσει συμπτώματα λοίμωξης COVID-19 (βλ. <https://eody.gov.gr/erotiseis-kai-apantiseis-gia-to-neo-koronoio-covid-19/>) εφαρμόζονται τα παρακάτω:

Διαχωρισμός

Όλοι οι επιβάτες πρέπει να ενημερωθούν ότι οφείλουν α) σε περίπτωση που ασθενήσουν, να το αναφέρουν αμέσως και β) αν έχουν έρθει σε στενή επαφή με τον ασθενή. Ο υγειονομικός υπεύθυνος του τραίνου θα πρέπει να ακολουθεί τις συνήθεις διαδικασίες για τους ταξιδιώτες που παρουσιάζουν αναπνευστικά συμπτώματα. Με βάση τα τρέχοντα στοιχεία για τον COVID-19 και τις συμβουλές για την διαχείριση ύποπτου περιστατικού σε άλλο μέσο μεταφοράς (π.χ. αεροσκάφος) συστήνονται τα εξής:

- Πρέπει να δοθεί στον ασθενή μία απλή χειρουργική μάσκα η οποία πρέπει να αλλάζεται αν είναι υγρή ή εμφανώς λερωμένη ή σχίζεται. Αν δεν είναι δυνατή η χρήση μάσκας (πχ αναπνευστική δυσχέρεια), πρέπει να χορηγούνται χαρτομάντηλα για κάλυψη στόματος και μύτης κατά το βήχα ή φτάρνισμα.
- Συστήνεται να μετακινείται ο ασθενής σε ξεχωριστό βαγόνι αν είναι δυνατόν. Ο ασθενής πρέπει να βρίσκεται σε απόσταση τουλάχιστον δύο μέτρων από τους άλλους επιβάτες.
- Πρέπει να προβλέπεται ξεχωριστή τουαλέτα για τον ασθενή.
- Πρέπει να δοθεί στον ασθενή ατομική πλαστική σακούλα για τη συλλογή των προσωπικών του απορριμμάτων (π.χ. χαρτομάντηλα, μάσκες).
- Αν υπάρχει συνοδός του ασθενούς, που επιθυμεί να μείνει κοντά του για να τον φροντίζει (π.χ. σύζυγος), πρέπει να χορηγηθεί στο συνοδό μάσκα και να του συστηθεί να πλένει τα χέρια του, κάθε φορά που έρχεται σε επαφή με εκκρίσεις του ασθενή (π.χ. σάλιο).

- Είναι χρήσιμο ένα μέλος προσωπικού να ασχολείται κατά αποκλειστικότητα με τυχόν ύποπτο κρούσμα, αν παρουσιαστεί ανάγκη.
- Ο χρησιμοποιημένος προστατευτικός εξοπλισμός (μάσκα, γάντια) πρέπει να απορρίπτεται σε κάδο και σε καμία περίπτωση να μην ξαναχρησιμοποιείται.

Δήλωση του ύποπτου κρούσματος και αποβίβαση

- Συστήνεται να υπάρχει πρόβλεψη για χώρο απομόνωσης ασθενούς, αν αυτό απαιτηθεί.
- Ο υγειονομικός υπεύθυνος του τραίνου θα πρέπει να ενημερώσει την αρμόδια αρχή στο σταθμό άφιξης (τερματικό σταθμό ή στο προορισμό του ταξιδιώτη) σχετικά με το ύποπτο κρούσμα COVID-19.
- Η αποβίβαση και η μεταφορά του ασθενούς σε ιατρική μονάδα θα αποφασίζεται κατά περίπτωση. Συνιστάται ο ασθενής να φοράει απλή χειρουργική μάσκα κατά την αποβίβαση και να περιμένει στον σταθμό σε προσωρινό χώρο απομόνωσης μέχρι να μεταφερθεί στην ιατρική μονάδα. Εάν δεν προβλέπεται τέτοιος χώρος, τότε ο ασθενής θα πρέπει να περιμένει σε ένα μέρος στο σταθμό σε απόσταση τουλάχιστον 2 μέτρων από τους υπόλοιπους επιβάτες. Αυτό θα αποφασιστεί από την αρμόδια αρχή βάση αξιολόγησης κινδύνου και διαθέσιμων δυνατοτήτων.

Κάρτα Εντοπισμού Επιβατών (Passenger Locator Form-PLF)

- Η συμπλήρωση κάρτας εντοπισμού επιβατών (PLF) μπορεί να ζητηθεί από τον οργανισμό σιδηροδρόμων εάν εντοπιστεί επί του τραίνου ταξιδιώτης που εμφανίζει συμπτώματα λοίμωξης COVID-19. Συστήνεται ο υγειονομικός υπεύθυνος του τραίνου να ζητήσει την συμπλήρωση της κάρτας εντοπισμού επιβατών από όλους τους ταξιδιώτες που βρίσκονται στο ίδιο βαγόνι του τραίνου με τον ασθενή.
- Ωστόσο, εάν με βάση την αρχική εκτίμηση κινδύνου θεωρείται ότι υπάρχει υψηλός κίνδυνος έκθεσης εκτός του βαγονιού (π.χ. στα τρέινα μεγάλης διαδρομής, ή λόγω μετακίνησης των επιβατών μεταξύ των βαγονιών όπως π.χ. για επίσκεψη στο εστιατόριο), σε αυτήν τη περίπτωση ο υγειονομικός υπεύθυνος του τραίνου μπορεί να ζητήσει την συμπλήρωση της κάρτας εντοπισμού επιβατών από όλους τους ταξιδιώτες του τραίνου. Μετά την ολοκλήρωση του ταξιδιού οι επιβάτες μπορούν να αποβιβαστούν και οι κάρτες εντοπισμού επιβατών να συλλεχθούν και να παραδοθούν στην αρμόδια αρχή Δημόσιας Υγείας.
- Οι κάρτες εντοπισμού επιβατών μπορούν να συμπληρωθούν στα Αγγλικά ή σε άλλη γλώσσα.

Καθαρισμός, απολύμανση και διαχείριση αποβλήτων

Η περιβαλλοντική παραμονή του ιού SARS-CoV-2 είναι επί του παρόντος άγνωστη. Ο ιός SARS-CoV μπορεί να επιβιώσει στο περιβάλλον για μερικές μέρες. Ο MERS-CoV μπορεί να επιβιώσει >48 ώρες στους 20°C, 40% σχετική υγρασία συγκρίσιμο με ένα εσωτερικό περιβάλλον, σε πλαστικές και μεταλλικές επιφάνειες.

- Αν ένα επιβεβαιωμένο περιστατικό COVID-19 έχει ταξιδέψει με τραίνο, το τραίνο θα πρέπει να καθαριστεί και απολυμανθεί σύμφωνα με την προσωρινή οδηγία για τον περιβαλλοντικό καθαρισμό μη ιατρικών εγκαταστάσεων που έχουν εκτεθεί σε SARS-CoV-2, η οποία ανευρίσκεται στον σύνδεσμο:
<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/interim-guidance-environmental-cleaning-non-healthcare-facilities-exposed-2019>
- Τα μολυσματικά απόβλητα (π.χ. χρησιμοποιούμενες απλές χειρουργικές μάσκες και χαρτομάντηλα) θα πρέπει να τοποθετούνται σε σακούλες βιολογικού κινδύνου και να απορρίπτονται με ασφάλεια ως μολυσματικά απόβλητα σύμφωνα με τους κανόνες για τη διαχείριση των μολυσματικών αποβλήτων.

Προμήθειες και εξοπλισμός

Επαρκείς προμήθειες ΜΑΠ πρέπει να υπάρχουν στο τραίνο και σταθμό τραίνου που συμπεριλαμβάνουν:

- Απλή χειρουργική μάσκα ή μάσκες υψηλής αναπνευστικής προστασίας (FFP2/FFP3)
- Γάντια μίας χρήσης
- Προμήθειες για την υγιεινή χεριών (π.χ. σαπούνι και αλκοολούχο διάλυμα τουλάχιστον 60% αιθανόλη για τρίψιμο των χεριών)
- Χαρτομάντηλα
- Σακούλα βιολογικού κινδύνου ή ασφαλείς πλαστικές σακούλες για ασφαλή απόρριψη μολυσματικών αποβλήτων

Τονίζεται ότι, καθώς η επιδημία εξελίσσεται, οι οδηγίες ενδέχεται να τροποποιηθούν.

Για οποιαδήποτε διευκρίνιση, απευθυνθείτε στον ΕΟΔΥ στα τηλέφωνα 210 5212054, 1135 (όλο το 24ωρο)

Βιβλιογραφία

1. EU HEALTHY GATEWAYS JOINT ACTION PREPAREDNESS AND ACTION AT POINTS OF ENTRY
Preliminary advice for preparedness and response to cases of COVID-19 at ground crossings (trains and rail stations) in the European Union (EU)/European Economic Area

(EEA) Member States (MS) στο

https://www.healthygateways.eu/Portals/0/plcdocs/EU_HEALTHY_GATEWAYS_COVID-19_Rail_Preliminary_4_3_V1_F.pdf?ver=2020-03-04-161909-247 [19/3/2020]

2. European Centre for Disease Prevention and Control στο

<https://www.ecdc.europa.eu/en/novel-coronavirus-china> [17/3/2020]